

Karın ağrısı olan çocuk

Prof. Dr. Yeşim ÖZTÜRK

Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Uzmanı, İzmir

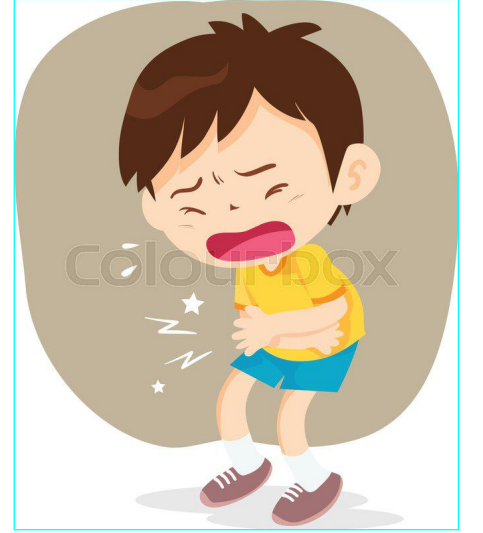
2020

Plan

- Tanım
- Akut ve kronik karın ağrısı nedenleri
- Ayırıcı tanı
- Laboratuvar ve görüntüleme yöntemleri
- Fonksiyonel Gİ hastalıkları

Karın ağrısı

- Çok sık!
- Acil değerlendirme gerektirir
- Yıkıcı/kötü sonuç < %2
- Çoğu zaman kendini sınırlayan, kolay çözülebilir nedenlere bağlı
- Hekim rahat olmalı, ancak gerektiğinde hızla harekete geçebilecek bilgi ve kararlılığı olmalı

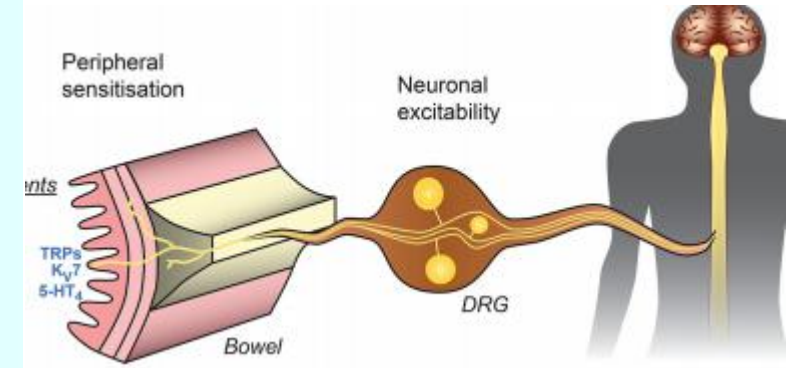
Karın ağrısı sınıflaması

- Akut karın ağrısı
- Kronik ve tekrarlayan karın ağrısı

Karın ağrısı

- Mukozal ve serozal reseptörler aracılığıyla algılanır.
- Bu reseptörler mezenterde, bağırsak duvarında serozal yüzeylerde yer alır.
- Serozal yüzey tutulana kadar karın ağrısı tam olarak lokalize edilemez.
- <5yaş çocuklar ağrının yerini?
Akut otitis media'lı çocuk karın ağrısından şikayet edebilir!

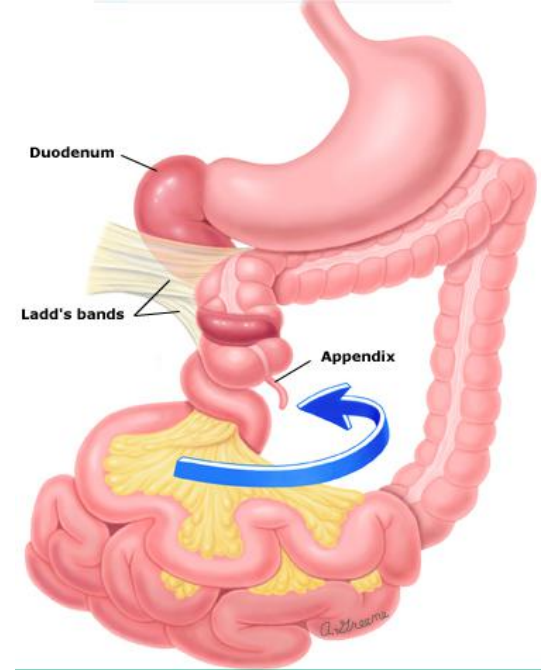

Kronik karın ağrısı

- En az 2 ay süreyle, ayda en az 4 kez karın ağrısı
- Başlangıç yaşı ≤ 7 yaş
- Etyoloji:
  - Çoğu fonksiyonel GIS hastalıkları
  - Altta yatan hastalık varlığı % 0.1-1

0-2 ay bebeklerde akut karın ağrısı nedenleri

	Ağır	Hafif
Sık	Nekrotizan enterokolit Adezyonlar	Kolik
Nadir	Volvulus Testikuler torsiyon	Besin alerjileri

3-12 ay bebeklerde akut karın ağrısı nedenleri

Ağır

Hafif

Sık

Yabancı cisim alımı
Travma

Konstipasyon
Gastroenterit
Viral hastalık
Besin alerjileri
İYE

Nadir

Adezyonlar
HÜS
Hirschsprung hast.
İnvajinasyon
İnkarsere herni
Orak H. anemi krizi
Tümör

Hepatitis

1-5 yaş çocuklarda akut karın ağrısı nedenleri

	Ağır	Hafif
Sık	Apandisit Yabancı cisim İnvajinasyon Travma	Konstipasyon Viral hastalık Gastroenterit Farenjit, İYE, Pnömoni
Nadir	Adezyonlar HÜS İntrabd. Apse Diabetik KA Over torsiyonu Orak hücre krizi Tümör	HSP Hepatitis

12-18 yaş çocuklarda akut karın ağrısı nedenleri

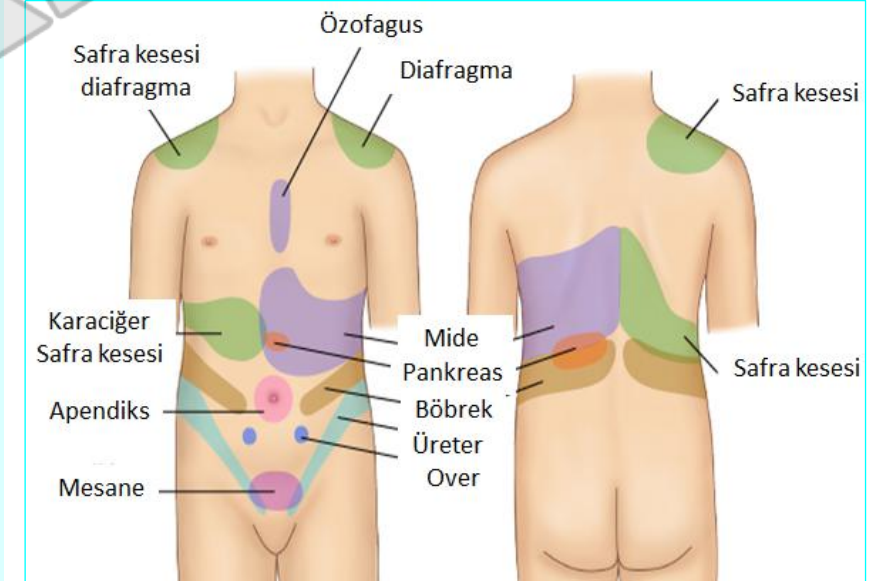
	Ağır	Hafif
Sık	Adezyon Apendisit Diyabetik KA İBH HÜS PİH Travma	Konstipasyon Viral Hastalık Gastroenterit Farenjit, İYE Dismenore Pnömoni Over kist rüptürü
Nadir	HÜS Ülser perforas. PBP İntraabd. Apse Miyokardit/perikard Pankreatit Orak h. Kriz Over/test. Torsiyon Ektopik gebelik Tümör	Abdominal migren Kolesistit HSP Hepatit FMF Nefrolitiazis

Karın ağrısının karakteristik özellikleri

Lokalize peritoneal irritasyon → hareketle ↑

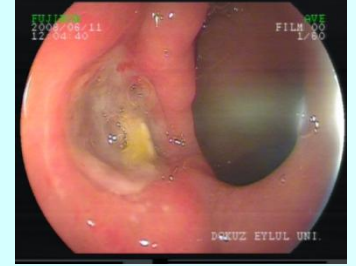
Viseral ağrı → kıvrandırıcı
Kusmayla rahatlama – ince bağırsak
Dışkılamayla rahatlama - kolon

- **Apendisit** – Periumbilikal, sağ alt kadrana
- **Apendiks rüptürü (erken), over torsiyonu** – Akut, ciddi, fokal
- **İnvajinasyon** – aralıklı, kolik tarzda

Karın ağrısının karakteristik özellikleri

- **Gastroenteritis** – Yaygın veya belirsiz
- **Hepatitis and cholecystitis** – Sağ üst kadranda ağrısı
- **Gastritis, gastrik, duodenal ülser** – Epigastrik
- **Pankreatitis** – periumbilikal ve/veya ksifoid altında, genellikle sırta yayılan
- **Nefrolitiyazis** – orta ve alt karna yayılan yan ağrısı
- **Konstipasyon** – Aralıklı, genellikle sol karında

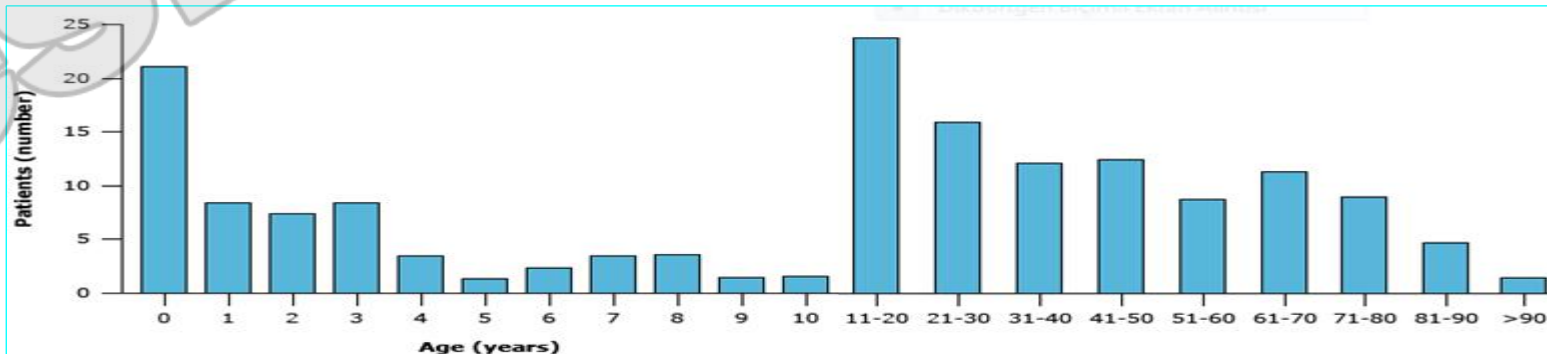
Eşlik eden semptomlar

Ateş → Farenjit, gastroenterit, İYE, alt lob pnömonisi, PİH

Kusma → gastroenterit, obstrüksiyon, hiperamonemi

İshal → viral gastroenterit, İYE, apandisit, invajinasyon, Meckel Div., İBH

Dışkıda kan → invajinasyon, Meckel's Div., İBH, besin alerjisi, peptik ülser

Eşlik eden semptomlar

Öksürük → pnömoni, farenjit, yabancı cisim

Poliüri → Diabetik ketoasidoz

Hematüri → İYE, ürolitiyasis, hemolitik üremik sendrom,
Henoch-Schönlein purpurası

Döküntü → Henoch-Schönlein purpurası

Özgeçmiş

- Önceden geçirilmiş karın cerrahisi
- Hirschsprung hastalığı öyküsü .... enterokolit, obstrüksiyon
- Kistik fibrozis, orak hücreli anemi öyküsü .... Kolesistit
- Diabetik ketoasidoz öyküsü!
- Nefrotik sendrom, kr. asit öyküsü ... primer bakteriyel peritonit
- İlaç alımı öyküsü
  - Kemoterapi .... Pankreatit, VOD
  - NSAI ..... gastrit, gastrik ve intestinal ülser

Karın ağrısında ayırıcı tanı

Anamnez

Fizik muayene → izlem, tedavi

Laboratuvar → izlem, tedavi

Görüntüleme → izlem, tedavi

Konsültasyon/Sevk

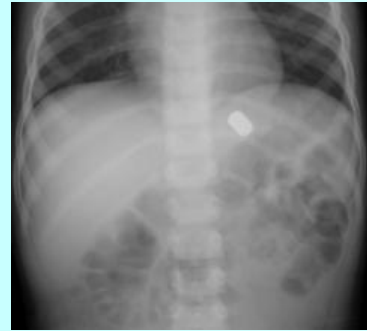
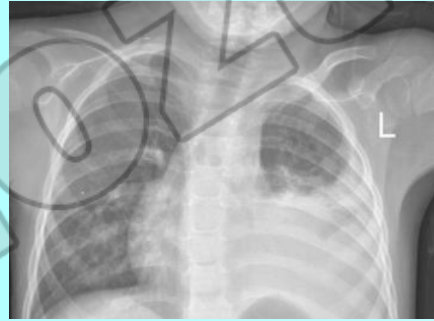
Analjezi !

Laboratuvar

- **Tam kan sayımı, C-reaktif protein**
Apandisit, enfeksiyonlar, anemi, hemoglobinopatiler, trombositopeni-HÜS
- **İdrar tetkiki**
kan, nitritler, lökosit esteraz, glukoz, ketonlar, protein
- **Biyokimya**
Glukoz, transaminazlar, amilaz, lipaz, BFT
- **Kan gazı**
- **Boğaz kültürü vb.**
- **Dışkı mikroskobisi, kültür**
- **Dışkıda gizli kan**
- **Gebelik testi**

Görüntüleme

- Direkt grafi

Görüntüleme

- **Abdominal USG**

kolelitiasis, over torsiyonu, over kist rüptürü,
testiküler torsiyon, invajinasyon, apandisit

- **BT**

- **MRG**

Kronik ve tekrarlayan karın ağrısı

Kronik ve tekrarlayan karın ağrısı

Etyoloji:

- Çoğu fonksiyonel GIS hastalıkları
- Altta yatan hastalık varlığı % 0.1-1

Alarm semptom ve bulguları

Sağ üst ya da alt kadranda lokalize ağrı

Dışkıda kan

Kilo kaybı

Büyüme geriliği, gecikmiş puberte

Odinofaji

Disfaji

Israrlı kusma

Ailede İBH veya çölyak hastalığı öyküsü

Ateş

Artirit

Perianal hastalık, skin tag, fistül, fissur

Kronik ve tekrarlayan karın ağrısı

Etyoloji:

- Çoğu fonksiyonel GIS hastalıkları
- Altta yatan hastalık varlığı % 0.1-1

Sık görülenler

Asit-peptik hastalıklar
Kh malabsorpsiyonu
Çölyak Hastalığı
Konstipasyon
Dismenore
Kas iskelet ile ilişkili
Parazitler

Orta

FMF
Endometriozis
EoE
Besin alerjileri
İBH
İYE
PiH

Nadir

Bezoar, yabancı cisim
Lenfoma
Kr Hepatit, Kr Pankreatit
Gebelik
Sup mezenterik arter send.
Mevalonat kinaz eksikliği
Porfiriler

Ailesel Akdeniz Ateşi

- Akut febril ataklara eşlik eden serozit (peritonit, pleurit, sinovit), erizipel benzeri eritem ve akut skrotum atakları
- Ataklar: düzensiz ve kısa (<3 gün)
spontan iyileşme +
emosyonel stres, fiziksel aktivite, viral hastalıklar ve mens. ile tetik.
- Çoğu olgu 10 yaşından önce klinik bulgu verir
- Çocuk vakaların 1/3'ü 2 yaşından önce ortaya çıkar
- Karın ağrısı yaygın veya lokalize; hafif veya şiddetli peritonit bulguları

Ailesel Akdeniz Ateşi

Tel Hashomer kriterleri

Major kriterler

1. Serozit ile birlikte tekrarlayan febril ataklar
2. Predispozan faktör olmaksızın AA tipi amiloidoz
3. Kolşisin tedavisine yanıt alınması

Minör kriterler

4. Tekrarlayan febril ataklar
5. Erizipel benzeri eritem
6. Birinci derece akrabada AAA

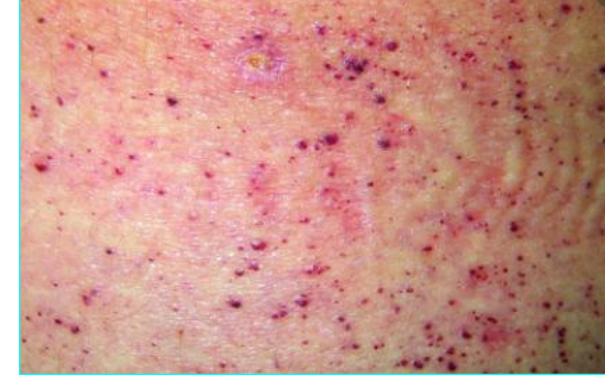
Tanı: **2 majör kriter** veya
1 majör + 2 minör kriter

Ankara kriterleri 2009

1. **Ateş** ≥ 38 aksiller, 6-72 saat, ≥ 3 atak
2. **Karın ağrısı**, 6-72 saat, ≥ 3 atak
3. **Göğüs ağrısı**, 6-72 saat, ≥ 3 atak
4. **Artrit**, 6-72 saat, ≥ 3 atak (oligoartrit)
5. **Ailede AAA öyküsü**

Kriterlerden en az ikisinin varlığı en yüksek duyarlılık ve özgüllüğe sahip

Fabry hastalığı

Kronik ve tekrarlayan karın ağrısı

→ **Çoğu fonksiyonel GIS hastalıkları**

Roma IV kriterleri kullanılarak ilk muayenede;
semptoma dayalı tanı ve tedavi

Karın ağrısı ile ilişkili fonksiyonel GI hastalıkları

Fonksiyonel dispepsi

İrritabl bağırsak sendromu

Abdominal migren

Fonksiyonel karın ağrısı

Fonksiyonel konstipasyon

Fonksiyonel Gi hastalıklarda tedavi

- **Fonksiyonel dispepsi:**

Epigastrik ağrı: Amitriptilin 10-50mgx4

Postprandial distress: Siproheptadin 0.25-0.5 mg/kg/gün

- **İrritabl bağırsak sendromu:**

İshal-IBS: Amitriptilin 10-50mgx4, alosetron

Konstipasyon-IBS: İmipramin, lubiprostone

Fonksiyonel Gi hastalıklarda tedavi

- **Abdominal migren:**

Atak sırasında narkotik analjezikler

Profilakside amitriptilin 1 mg/kg/gün

- **Fonksiyonel karın ağrısı:**

Eğitim, diyet değişiklikleri, *VSL 3*, *Lactobacillus cc*,

Farmakolojik tedavinin yeri yok

Çocuk psikiyatrisi ile iş birliği

Fonksiyonel Gi hastalıklarda tedavi

Takım çalışmasıyla,
bilişsel kognitif terapileri içeren otonom uyarılmayı azaltan
rehabilitasyon programları

Teşekkür ederim.